

AVATARURILE SCRIERILOR POETICE ALE LUI ION CREANGĂ

I

Prezenta ediție este dedicată exclusiv poeziei lui Ion Creangă, cu scopul de a o individualiza, întrucât, în exegezele făcute scrierilor lui, i-a fost rezervat locul de Cenușăreasă, fie negându-i-se valoarea literară, fie rămânând ignorată fără nicio explicație.

Creția poetică a lui Creangă nu se rezumă la cele patru poezii originale – numite, derizoriu, didactice, nici la culegerile din folclorul cotidian, ci împreună cu acele **Rostiri, ziceri, cuvinte**, care îi împeștră scrierile, dându-le un farmec aparte, contribuie la conturarea stilului său poetic atât de personal.

Astfel, Ion Creangă se dovedește un scriitor clasic complex, de o candoare adamică, cu efect anticipator și structură tradiționalist-universală.

Trăirile și scrierile genialului povestitor se află într-un act dublu de creativitate ontologică, discurs verosimil în registru prozaic subsumat legilor poeziei, energiile verbale fiind captate memorabil într-un proces textual original de lectură/scriitură în priză de umor ilimitat.

Cel care va pune punctul pe i a fost Vladimir Streinu (*Ion Creangă*, Editura Albatros, București, 1971, p.106): „Umorul este poezie și poezia este metaforă.”

Restul este concordanță.

II

Ion Creangă a debutat editorial în anul 1868, ca autor de manuale didactice, iar întâia lui creație literară, inclusă în paginile aceluia prim abecedar – lucrare colectivă – era o poezie pentru copii, care se intitula *Păsărica în timpul iernei*.

După trei ani, într-un alt manual, îi apăreau alte două poezii: *Nu lucrezi, n-ai ce mânca și Ia! Clopoțelul sună*.

Până în anul 1874, în afara acestora, Ion Creangă va mai include în paginile celor două manuale, care ajunseseră la opt și respectiv, nouă ediții, patru povestiri „cuprinzând învățături morale și instructive”: *Pâcală* /2/, *Inul și cămeșa* /2/, *Acul și barosul* /2/ și *A fost, a fost odată, că dacă n-ar fi fost nu s-ar povesti* /2/. Între timp, în anul 1872, publică două articole programatice, deși eclecticice, unul despre *Misiunea preotului la sate* și celălalt despre *Iezuitismul în România*, cel dintâi fiind preluat și de B.P. Hasdeu, în revista „Columna lui Traian.”

Până aici nimic senzațional care să-l anunțe pe viitorul „Homer român”, cum îl va numi G. Ibrăileanu.

Întâlnirea cu Mihai Eminescu, în vara anului 1875, avea să iște scânteia de geniu, poetul descoperind în învățătorul modest al școlii primare din Dealul Păcurari al Ieșilor pe neasemuitul povestitor de mai târziu, cu care va trece în luna septembrie a aceluiași an pragul Casei Pogor, unde se întâlneau săptămânal junimiștii, ca, în luna următoare, Ion Creangă să debuteze la „Convorbiri literare” cu povestea *Soacra cu trei nurori*, continuată de un șirag de alte povești peste care s-au înălțat miraculoase *Amintirile din copilărie*.

Cercul junimist a părăsit într-un târziu vatra ieșeană în favoarea arenei politice bucureștene, viața literară din vechea capitală a Moldovei căpătând în compensație alte contururi și străluciri. Ion Creangă va duce dorul întâlnirilor cu boierii cultivați atât de participativi la snoavele hâtrului învățător răspopit.

Dar cel mai mult îl afectase stabilirea lui Mihai Eminescu la București: „Ai plecat și mata din Ieși, îi scria el în decembrie 1877, lăsând în sufletul meu multă scârbă și amăreală.”

Cineva îl îndemnase pe Ion Creangă să-și tipărească între copertile unei cărți poveștile și amintirile. Această eventualitate avea să i-o prezinte lui Titu Maiorescu, la 25 mai 1883, într-o scrisoare unde îi solicită confidențial să pună un cuvânt pentru numirea sa în Consiliul General al Ministerului Instrucțiunii și Cultelor din partea dascălimii ieșene, pentru a putea călători oficial la București, ceea ce l-ar scuti de cheltuieli care îi depășeau posibilitățile: „Stăruința mea de a mă vedea la București nu e nici de ambiție, nici pentru niscaiva interese particulare. Întâi aș vrea să-mi văd băiatul; al doilea, câteva persoane stimate și iubite, cari mă atrag; al treilea, cu ocaziunea aceasta poate să-mi tipăresc puținele mele scrieri la Socec, făcând eu însumi corectura; și al patrulea, cred, în prostia mea, că, cel ce cunoaște cât de puțin firul oricărui lucrări, tot mai de folos poate fi decât cel ce pofteste a face experiențe din nou, dacă are plăcere să o facă și nu este altceva la mijloc.” Dar se vede treaba că nici Titu Maiorescu n-a insistat,

nici Ion Creangă nu a avut noroc. Așa se face că dorința de a-și edita scrierile a rămas din păcate în stare de proiect.

De abia în anul 1889, din inițiativa generoasă a lui V.G. Morțun, care voia, încă din 1888, să scoată o ediție a poeziilor lui Mihai Eminescu, intenție materializată în 1890, îi propusese același lucru și lui Ion Creangă, în cursul anului 1889. Acesta își dăduse girul, scrisese prefața și contribuise la alcătuirea volumului, dar și la corectura textului nu pentru puțini anevoioasă. Boala și moartea subită a autorului au întrerupt inițiativa editorului, care ajunsese să tipărească primele zece coli, respectiv, până la *Povestea lui Stan Pățitul*.

Lucrarea a fost cedată unui comitet de editare a operei lui Ion Creangă, format din Grig. I. Alexandrescu, Eduard Gruber și A.D. Xenopol, din inițiativa lui Constantin I. Creangă, fiul scriitorului, care a scos, în anul 1890, un prim volum al scrierilor marelui povestitor, urmat, în 1892, de cel de-al doilea.

Comitetul de editare nu s-a îngrijit și de recuperarea manuscriselor, acestea ajungând să împărtășească soarta unor hârtii de ambalaj într-o băcănie ieșeană.

Ceea ce astăzi a rămas de la inegalabilul povestitor este incredibil de puțin.

Depozitarii manuscriselor recuperate de la diverși colecționari sunt: Biblioteca Universității „Al. I. Cuza” din Iași, Biblioteca Academiei Române și Arhivele Statului din București și Iași. O parte dintre manuscrisele autografe se păstrează prin fotocopii. Originalele s-au pierdut cum s-a întâmplat și cu cel al *Anecdotei/Moș Ion Roată*/, fost în proprietatea Bibliotecii „V. A. Urechiă” din Galați.

Unul dintre editorii consacrați ai scrierilor lui Ion Creangă, l-am numit pe G. T. Kirileanu, a reușit să dea, în anul 1939, o ediție critică echilibrată, urmată de ediția critică din anul 1970, în două volume, îngrijită de Iorgu Iordan și Elisabeta Brâncuș. Nu ne-a convins din varii motive efortul editorial al lui Daniel Corbu, atât cu ediția *Opere*, Iași, Princeps Edit, 2006, 488 p., care, deși „ediție critică”, este lipsită de variante (sic), cât și cu volumele succesive (cinci la număr), apărute la aceeași editură/editare proprie, colecția „Biblioteca Ion Creangă”, Iași, 2008, prefațate de acad. Mihai Cimpoi.

III

Împreună cu Mihai Eminescu și Ion Luca Caragiale, ceilalți doi mari clasici ai literaturii naționale, Ion Creangă constituie unul dintre piscurile tăriilor artei cuvântului românesc. Proza sa conține taine ale spațiului

infinit al literaturii beletristice, rareori atins de inspirațiile fanteziei creatoare, operă artistică vădit populară, deopotrivă pe gustul majorității și pe cel al minorității cultivate care pretinde alte stimulente de o natură mai bogată, mai elegantă, mai subtilă. Tramele poveștilor, reflectând o inimitabilă specificitate românească, într-un cadru de tipică fenomenologie originară, îi conferă o eternă universalitate. Nostalgia anilor copilăriei întrupată cu darul special de purificare a cuvintelor redă măiestrit simțăminte și trăiri într-o substanță eteree, capabilă de a se identifica perfect cu fiecare experiență umană într-o subtilă decriptare a enigmei destinului prefigurată în acei ani ai neprihănirii. Nici anecdotele sale nu ies din acest cadru. Probabil, de aceea, scriiturii propriu-zise a lui Ion Creangă, respectiv manuscrisele lui, nu i s-a dat atenție pentru a fi păstrate cu sfințenie, contemporanii fiind subjuogați de atmosfera subiectelor integrate tuturor operelor lui, inclusiv manualelor didactice ori articolelor de tot felul.

Când primii lui editori, într-o întâie încercare – V. G. Morțun – sub directa priveghere a autorului însuși, apoi A.D. Xenopol, Eduard Gruber și Grig. I. Alexandrescu au structurat componentele *ediției princeps*, au găsit atunci la îndemână, în pofida eforturilor depuse, doar o parte a scrierilor sale, multe răspândite în publicații efemere, altele rămase în manuscrisele olografe abandonate în căsuța/bojdeuca din Țicău, care apoi au dispărut fără urmă. „Țiitoarea lăsată în bordei, va comenta cu mânie G. Călinescu, scăpă în sfârșit de terfeloagele care îi ședeau de atâta vreme în gât și făcu, în fine, curățenie.”

Dintre cei trei co-editori, Eduard Gruber și-a asumat sarcina culegerii și despuierii periodicelor, Grig. I. Alexandrescu – de a-i întocmi biografia *in extenso*, iar A. D. Xenopol – de a priveghea acțiunea de editare. Cei trei făcuseră parte din anturajul lui Ion Creangă, frecventând aceleași cercuri literare.

Eduard Gruber (1860–1895) a fost filolog și publicist. Ca student în litere, a debutat, la „Contemporanul”, cu o diatribă contra dr. Severeanu (III, 7, 1 noiembrie 1883, p. 268), după care revista își va oferi paginile unor poezii originale (V, 1, 1 iulie 1886, p.140; VI, 3 și 4, septembrie 1887, p. 259, 347; VI, 5 și 6, octombrie 1887, p. 418, 559; VI, 7, 1 noiembrie 1887, p. 537) și notelor luate la cursurile prof. univ. Al. Lambrior (1845–1883), specialist în lingvistică (VI, 8, 15 noiembrie 1887, p. 169; VII, 10, 15 decembrie 1887, p. 336; VII, 3, 1 februarie 1889, p. 273). A frecventat cercul literar condus de N. Beldiceanu (1884–1896), în cadrul căruia l-a invitat, în anul 1888, pe Ion Creangă să citească partea a patra a *Amintirilor din copilărie*. La mormântul lui Ion Creangă, unde se

strânseseră, printre alții, N. Iorga, Artur Stavri, A.C. Cuza, profesori și elevi, a rostit un discurs plin de prețiozități. Era fiul unui arhitect german. Studiase la Iași, apoi la Viena, cu W. Wundt, psihologia experimentală. A fost profesor secundar la școala comercială din Iași. Se căsătorise cu una dintre fiicele lui Ștefan și Veronicăi Micle. Devenise o figură pitorească a dulcelui târg al Ieșilor. În 1884, la Iași, va publica un *Studiu asupra genului elementelor latine în românește, în comparație cu celelalte limbi romanice*, iar, în 1888, a editat volumul *Stil și gândire, încercare de psihologie literară*, tot la Iași. Comunicarea sa privind audiția colorată (folosind un *medium* deosebit, pe poetul N. Beldiceanu) a făcut senzație în lumea oamenilor de știință la Congresul internațional de psihologie experimentală, din august 1893, de la Londra. Moare nebun în ospiciul de la Mărcuța din București, unde ajunsese cu o parte dintre manuscrisele lui Ion Creangă pe care le salvase de la dispariție. Una dintre cele două povești corosive (*Povestea poveștilor* și *Povestea lui Ionică cel Prost*) a rămas în posesia medicului său curant și director al spitalului Ermil Alex. Obregia (1860–1937), de la care, prin mijlocirea prof. univ. A. Pangrati (1864–1931), o copiază, la 13 ianuarie 1912, Gh. T. Kirileanu (25 martie 1872, Broșteni-Neamț – Piatra Neamț, 13 noiembrie 1961), pe atunci bibliotecar al Palatului Regal. Cealaltă poveste i-o încredințase, în originalul autograf al lui Ion Creangă, însuși Titu Maiorescu.

Grig. I. Alexandrescu (21 noiembrie 1860, Bârlad – ?) a absolvit cursurile Liceului Național din Iași (1879), trecându-și examenul de licență în drept în același oraș, cu tema *Dreptul de retențiune în dreptul roman și român* (1883). A urcat treaptă cu treaptă scara magistraturii, de la funcția de judecător, în Piatra Neamț și Iași, la cea de președinte al tribunalelor județene Covurlui (Galați) și Putna (Focșani).

După obținerea doctoratului în drept la Universitatea din București (1904), intră în avocatură. Publică lucrări de specialitate: *Studiu asupra obiceiurilor juridice ale poporului român și teoria viitorului Cod civil* (Galați, 1896, 156 p.), care urma să cuprindă alte două părți, întocmit după chestionarul de folclor al lui B. P. Hasdeu, și *Studii asupra istoriei generale a dreptului* (Focșani, 1905, 316 p.). A colaborat la revistele „Asachi” (1884), „Convorbiri literare” (1888–1893) și „Arhiva” (1893–1897), cu articole pe teme eteroclite (*Dochița; Din viața sfinților ș.a.*), recenzii (*Năpasta* lui I.L. Caragiale, 1890), polemici (cu C. Dobrogeanu-Gherea, 1894), amintiri despre Ion Creangă („Convorbiri literare”, XXXIII, 12, 1899).

În orașele unde a poposit, a luat parte activă la viața culturală a acelor urbe provinciale, fie ca membru al Societății științifice și literare din Iași, fie

ca președinte al Societății literare și științifice „Milcovul” din Focșani. Apropierea de Ion Creangă a fost simpatetică, prin afinitatea pentru mediul folcloric. În alcătuirea biografiei prozatorului, a dovedit probitate și aplicație.

A. D. Xenopol (24 martie 1847, Iași – 27 februarie 1920, București) a fost profesor secundar, avocat și procuror, profesor universitar (1875), decan și rector la Universitatea din Iași (1898, 1907), membru titular al Societății „Junimea”, membru al Academiei Române (1889), membru de onoare al Societății de arheologie din Bruxelles (1900), membru al Institutului internațional de sociologie (1903), membru al Academiei de științe morale și politice din Paris (1914). A întemeiat și condus diferite reviste, a colaborat la diverse publicații naționale și străine.

A realizat prima vastă sinteză a istoriei românilor (*Istoria românilor din Dacia Traiană*, 9 vol., 1880–1910; ed. a III-a, 14 vol., 1925–1930), lucrare rezumată în franceză (Paris, 2 vol., 1896). A demonstrat caracterul științific și sistematic al istoriei, susținând că, în succesiunea fenomenelor istorice, se manifestă „serii scurte”, și nu legi, spre deosebire de „științele de repetiție”, întrucât istoria este succesiunea ireversibilă, în esență nerepetabilă, a unor fapte de înlănțuire cauzală (*Théorie de l'histoire*, Paris, 1908).

Ca filosof al artei, reflecțiile sale privesc nu numai sensurile generale ale folclorului românesc, ci și chestiuni de strictă specialitate referitoare la caracteristicile creației populare, necesitatea așezării creației culte pe temelia culturii populare, aprecieri asupra problemelor de metodologie a culegerilor de folclor, recenzii despre unele culegeri de folclor, publicate în revista „Convorbiri literare” (VI, 4, 1 iulie 1872, p. 176; IX, 3, 1 iunie 1875, p. 105) ș.a. Din această perspectivă, apropierea de Ion Creangă a fost firească și reciprocă.

Nici **V. G. Morțun** (31 noiembrie 1860, Roman – 30 iunie 1919, București) nu a fost mai prejos, ca studii și activitate, decât primii trei. Urmase cursurile secundare la Institutul academic din Iași, continuate la Colegiul Sainte-Beuve din Paris, iar cele superioare la Facultatea de litere și filosofie din Bruxelles (1883). La Paris, a mai absolvit cursul de artă dramatică al celebrului actor francez Got, care îi apreciasse talentul de interpret. Tot aici, împreună cu Vintilă C. A. Rosetti, Al. Bădărău, C. Mille, Ion Tanoviceanu ș.a., fundează cercul socialist român, care va scoate revista „Dacia viitoare” (1883, Paris și Bruxelles). Publică creații

dramatice originale (*Deputatul pălmuit*, 1882; *Ștefan Hudici*, 1891; *Zulnia Hâncu*, 1891) și traduceri (*Pascal Fargean* de Jules de Marthold, 1882). A făcut parte din redacția ziarului „Drepturile omului” (1885, 1888–1889) și a fondat ziarul „Muncitorul” (Iași 1887). A condus partea literară a revistei „Contemporanul” (1881–1891), redactată împreună cu Ion Nădejde (cărui i se datorează lucrarea *V. Gh. Morțun, biografia lui și genealogia familiei Morțun*, București, 1910), perioadă în care îi publică lui Ion Creangă articolul *Întâmpinare la „Critica lui Ion Nădejde”* (I, 8, 15 octombrie 1881, p. 278), poeziile folclorice *Când eram în vremea mea*, *Mielușica* (I, 12, 15 decembrie 1881, p. 431) și balada *Bratu* (I, 13, 1 ianuarie 1882, p. 483). După 1890, a trecut la Partidul Liberal cu așa-zisul „grup al generoșilor”. A fost deputat socialist și liberal, ministru.

A sponsorizat publicarea volumului *Poesii* de Mihai Eminescu, îngrijit de Titu Maiorescu (ediția a III-a, 1888), pentru ca venitul net al vânzării să revină autorului, la fel cum beneficiile ediției îngrijite de el, *Proză și versuri* (Iași, 1890), au fost destinate ridicării unui bust ori a unei statui a poetului național.

Tot așa va proceda și cu scrierile lui Ion Creangă, la a căror editare, după decesul neașteptat al autorului, a cedat noilor editori nu numai partea tipărită, ci și drepturile de editor, întrucât, se pare, cei nouă mii de lei investiți de fiul scriitorului, căpitanul Constantin Creangă, nu aveau să fie îndestulători pentru această întreprindere.

Volumul al II-lea al ediției princeps a scrierilor lui Ion Creangă a apărut în cursul anului 1892, fiind însoțit de șapte ilustrații în sepia, realizate de pictorul peisagist ieșean Theodor Buicliu (1837–1897). Exemplarul cărții aflat în patrimoniul Muzeului Literaturii Române din București (nr. inv. 14. 179), care a aparținut Bibliotecii Em. Elefterescu din București, le conține pe toate. În schimb, exemplarul Bibliotecii Academiei Române are doar patru ilustrații, celelalte pierzându-se.

Ceea ce trebuie subliniat este faptul că volumul al doilea al ediției princeps a fost reprodus într-un tiraj confidențial, după care a mai fost tras încă unu, păstrându-i-se întocmai sumarul, formatul, oglinda și numărul paginilor, inclusiv zațul și înlocuindu-i-se doar titlul: Ioan Creangă, *Amintiri din copilărie și anecdote*. Cu 8 ilustrațiuni de Theodor Buicliu. Iași „Șaraga”, 1892, 201p.

Ediția pare să fie una „pirat”. Exemplarul existent în fondul Bibliotecii Academiei Române nu are nici el toate ilustrațiile anunțate în titlu, iar prin coroborarea celor trei exemplare consultate nu am descoperit-o pe a opta.

IV

Scrierile lui Ion Creangă au fost (și mai sunt încă) desconsiderate de unii exegeți subtili, din snobism elitist, ori de alții obtuzi, marcați de suficiență.

În epocă, unul dintre colaboratorii săi la manualele didactice, este vorba de preotul Gheorghe Ienăchescu, nu numai că i-a contestat lui Creangă talentul, declarând după moartea lui că și-ar fi însușit lucrările sau le-a pastșat, dar a mers cu exagerările atât de departe, încât a atribuit poveștile humuleșteanului concubinei lui, Ecaterina Vartic, dotată cu o „deșteptăciune foarte cu mult superioară lui Creangă” (Gh. Ienăchescu, *Bustul lui I. Creangă* în „Evenimentul”, Iași, nr. 29–30, 6–7 martie 1902). Dar, cum s-a mai spus, Tinca Vartic nu a avut să recunoască în trăitorul de lângă ea pe unul dintre geniile neamului românesc. După decesul lui Ion Creangă, l-a schimbat cu un anonim oarecare și, desconsiderând hârtiile înnegrite cu scrisul lui inimitabil s-a descotorosit de ele și le-a vândut, pe te miri ce ca ambalaje de băcănie.

Nici tagma preoților nu l-a iertat, și nici aceea a dascălilor din învățământ din rândul cărora Ion Creangă a făcut parte. Ca o ironie a sortii, cei care l-au ostracizat – mitropolitul Calinic, ministrul Gh. Chițu, ex-generalul Tell ș.a. – au rămas în memoria colectivă a neamului care le mai menționează numele tocmai datorită celui prezentat de ei.

Dar nu toți contemporanii lui Creangă au procedat la fel de meschin.

Corespondența păstrată de la Ion Creangă constituie o mărturie convingătoare că marile personalități ale timpului i-au intuit geniul: filosoful Vasile Conta, fostul său coleg de școală și prieten, scriitorii Nicolae Gane și Iacob Negruzzi, intelectuali rasați, dar mai ales Mihai Eminescu, A.C. Cuza, B.P. Hasdeu, M. Kogălniceanu și Titu Maiorescu, pentru a ne opri la câteva nume sonore. Lista ar putea fi continuată și cu personalități din generația imediat următoare, printre care nu numai editorii lui, ci și cei ce și-au dat silința să-i popularizeze opera: Arthur Gorovei, Emil Gîrleanu, Mihai Lupescu, Tudor Pamfile și mulți alții. Exegeții din generațiile ulterioare au dat Cezarului ce este al Cezarului.

Cea mai mare parte a textelor lui Ion Creangă au apărut în timpul vieții autorului lor: poveștile/povestirile cu caracter didactic, poeziile originale sau culese din popor, publicistica sa. Scrierile postume sunt puține la număr: *Făt-Frumos, fiul iepei, Dragoste chioară și amoriu ghebos/Azi am bani, azi am parale/*, corespondența (cu excepția scrisorii deschise adresate lui Ioan Pop Florantin).

Prezenta ediție e un fel de adaos la aceea anterioară, scoasă în trei volume la Editura Porto-Franco din Galați, în colaborare cu Muzeul Literaturii Române din București, colecția „Biblioteca școlarului”, ediție elaborată de muzeograful Laurențiu Avram, Brândușa Mihăescu, Sandal Vârjoghe (texte stabilite), iar prefața, notele bibliografice, indicele cronologic și bibliografie redactate de subsemnatul, textele lui Ion Creangă fiind preluate din ediția princeps: Ion Creangă. *Povești*, vol. I, 1991, 165 p.; ~ *Amintiri din copilărie. Anecdote. Poezii*, vol. II, 1992, 102 p.; ~ *Alte povești și poezii. Corespondență*, vol. III, 1993, 102 p.

MIRCEA COLOȘENCO

CUPRINS

Avatarurile scrierilor poetice ale lui Ion Creangă	5
Cronologie	155

POEZII

A. POEZII ORIGINALE 21 |

Păsărica în timpul iernii

 21 |

Nu lucrezi, n-ai ce mânca

 22 |

Ia! Clopoțelul sună

 23 |

Cunoaște-te pe tine însuți

 25 |

B. POEZII / CÂNTECE POPORANE 26 |

[Foaie verde de cucută]

 26 |

[Frunzuliță Măghiran]

 27 |

[Frunză verde iarbă neagră]

 28 |

[Cât oi trăi, să iubesc]

 29 |

[Când ai ști și te-ai pricepe]

 30 |

[Cuculeț de la pădure]

 31 |

[Zup, zup, zup]

 32 |

[Femeia care iubește]

 33 |

[La crășmuța cea din deal]

 34 |

[Când eram în floarea mea]

 35 |

[Frunzuleaua, micșunele]	36
[Azi am bani, azi am parale]	37
C. BALADE. CÂNTECE BĂTRÂNEȘTI	39
Bratu	39
Lina Cătălina	43
Mielușica	48
D. POEZIE ATRIBUITĂ	51
Oltenii în Iași	51

ROSTIRI • ZICĂTORI • CUVINTE

Prefață la poveștile mele	55
Soacra cu trei nurori	56
Capra cu trei iezi	58
Punguța cu doi bani	59
Dănilă Prepeleac	60
Moș Nichifor Coțcariul (<i>Povestire glumeață</i>)	61
Povestea lui Stan Pățitul	62
Povestea lui Harap Alb	64
Ivan Turbincă	68
Poveste (<i>Prostia omenească</i>)	69
Inul și Cămeșa	70
Popa Duhu	71
Moș Ion Roată și Unirea	73
Amintiri din copilărie	74
Alte rostiri, zicători, cuvinte	78

ADDENDA

<i>Prefață de A.D. Xenopol (1890)</i>	83
<i>Biografia lui Ioan Creangă de Gr. I. Alexandrescu (1890)</i>	85
<i>Ilustrații de Theodor Bericliu</i>	98
<i>Referințe critice</i>	109